

TÖMEGMOZGÁSOK

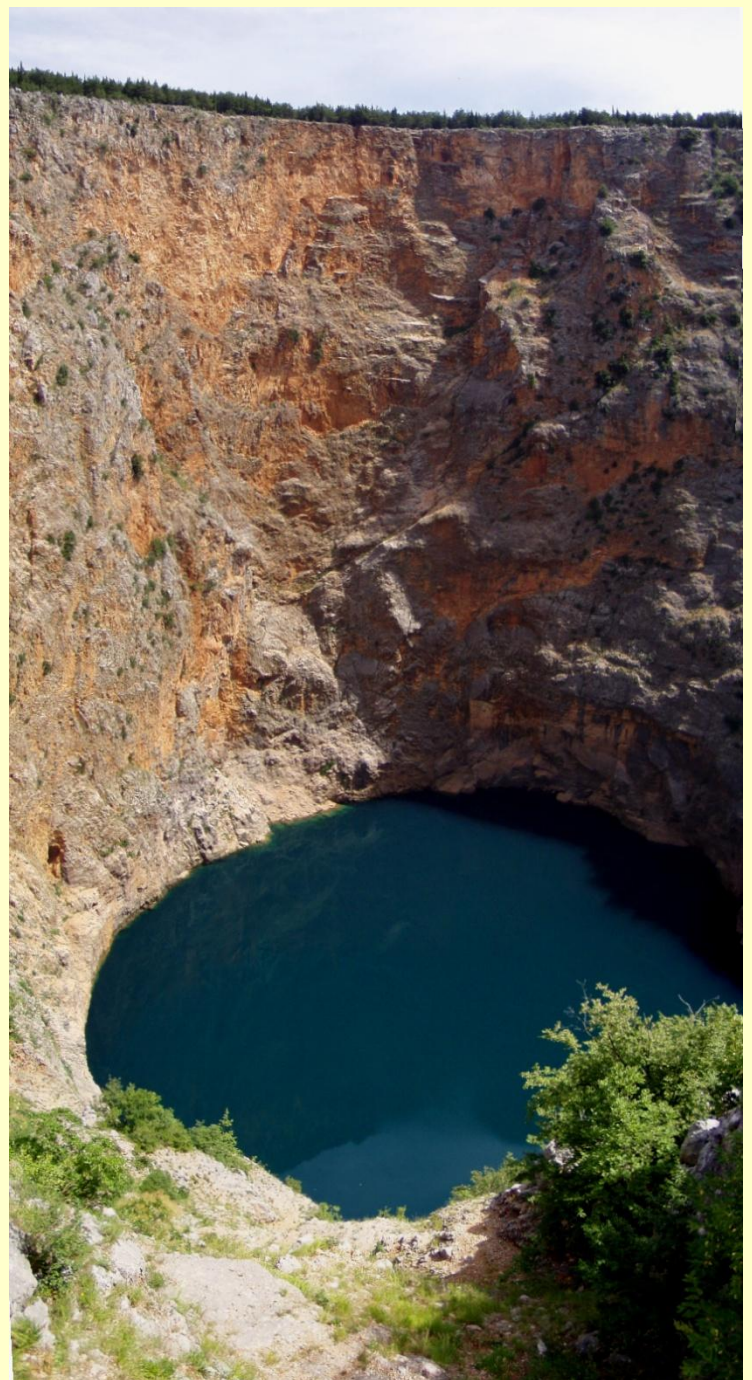
A nehézségi erő közvetlen hatására,
szállítóközeg
nélkül működő felszínformáló
folyamatok

A tömegmozgások oka az
egyensúlyvesztés

Alapesetei:

Beszakadás vagy
rozkodás

Lejtős tömegmozgások

TÖMEGMOZGÁSOK

A tömegmozgások

fő típusai: → roskadás (talajsüllyedés)

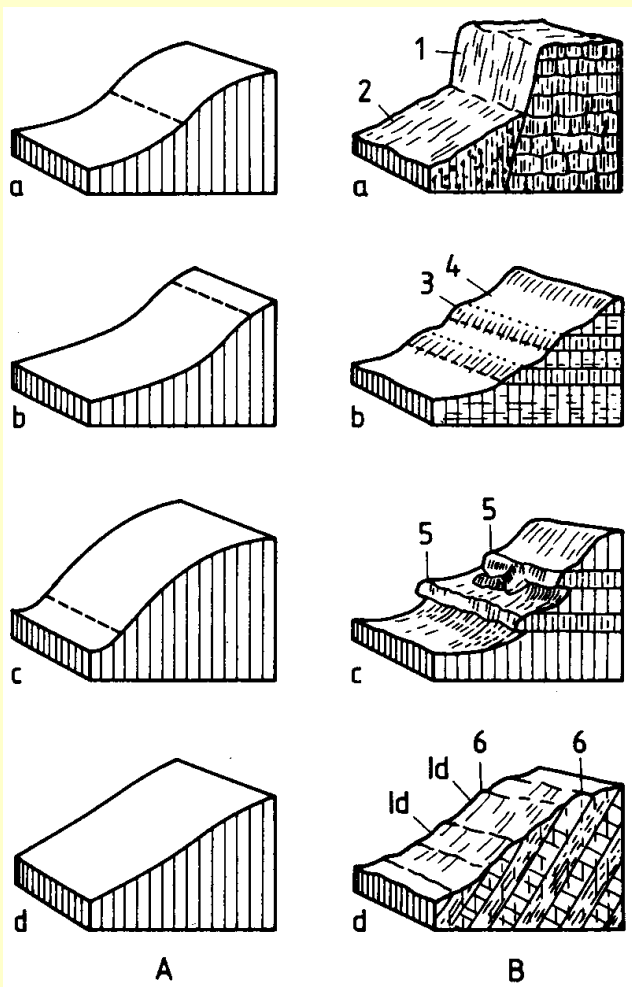
→ lejtős tömegmozgások

- omlás,
- csuszamlás
- lejtőkúszás (creep)
- folyás

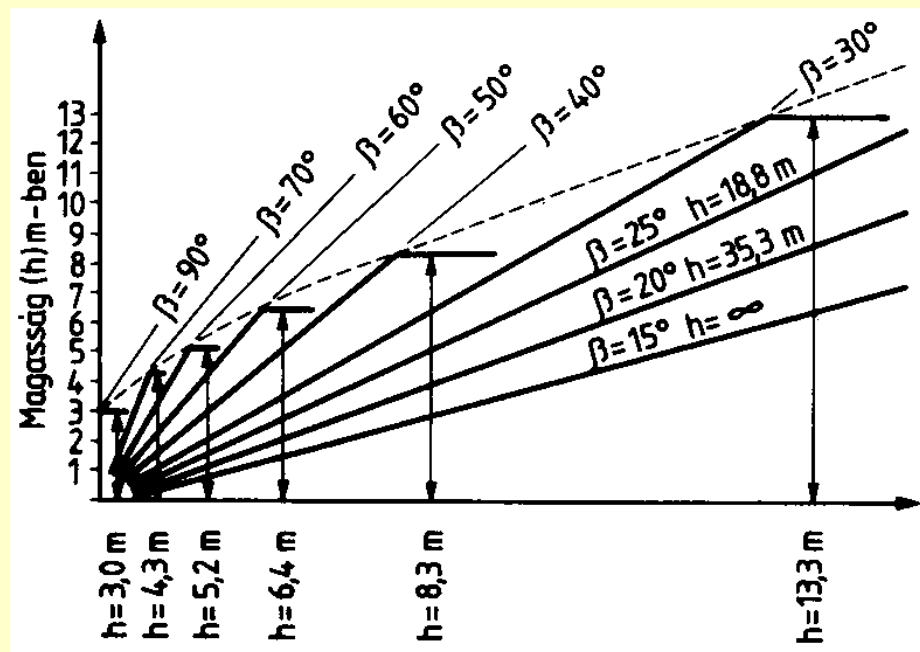
Feltételei:

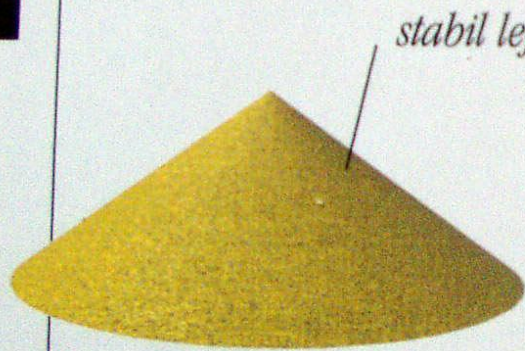
1. Domborzati:

a lejtő meredeksége,

a lejtő típusa

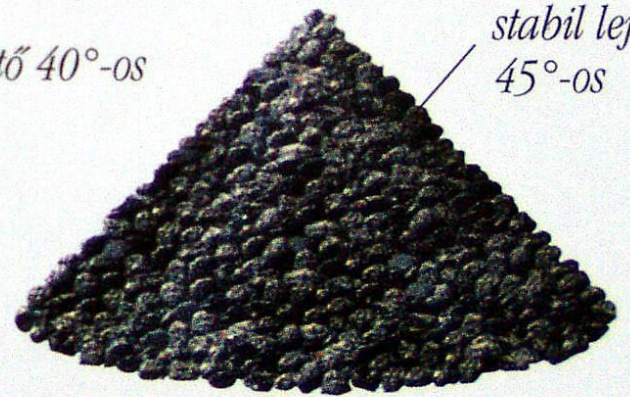
stabil lejtő 35°-os

FINOM HOMOK

stabil lejtő 40°-os

DURVA HOMOK

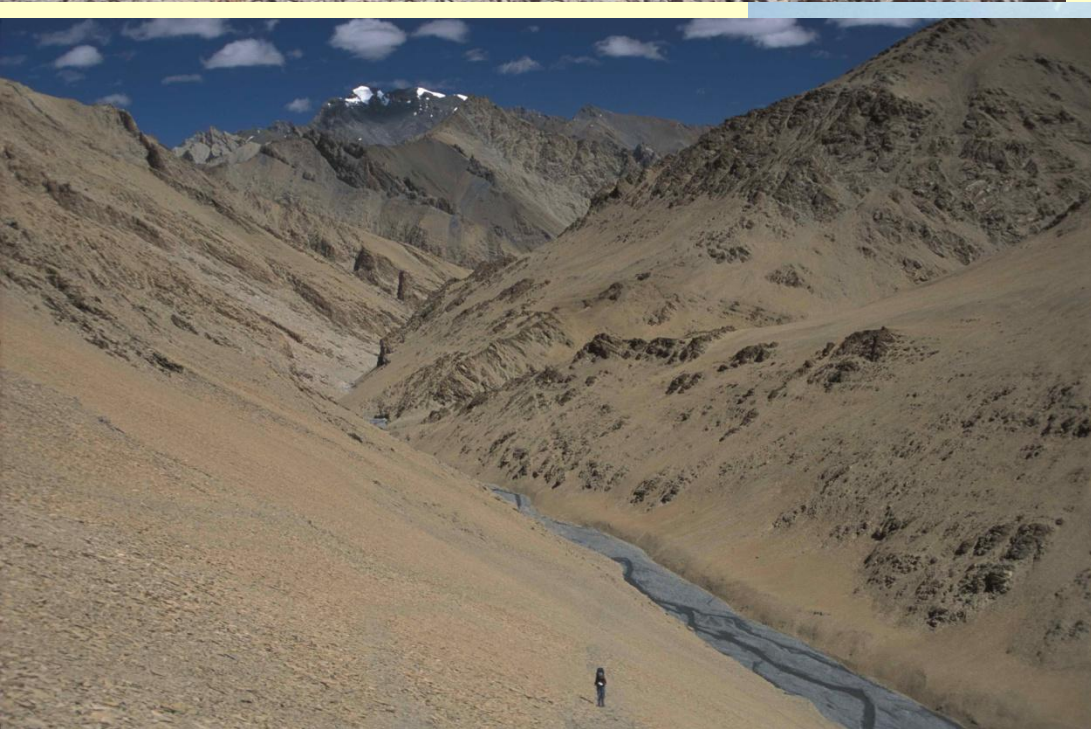
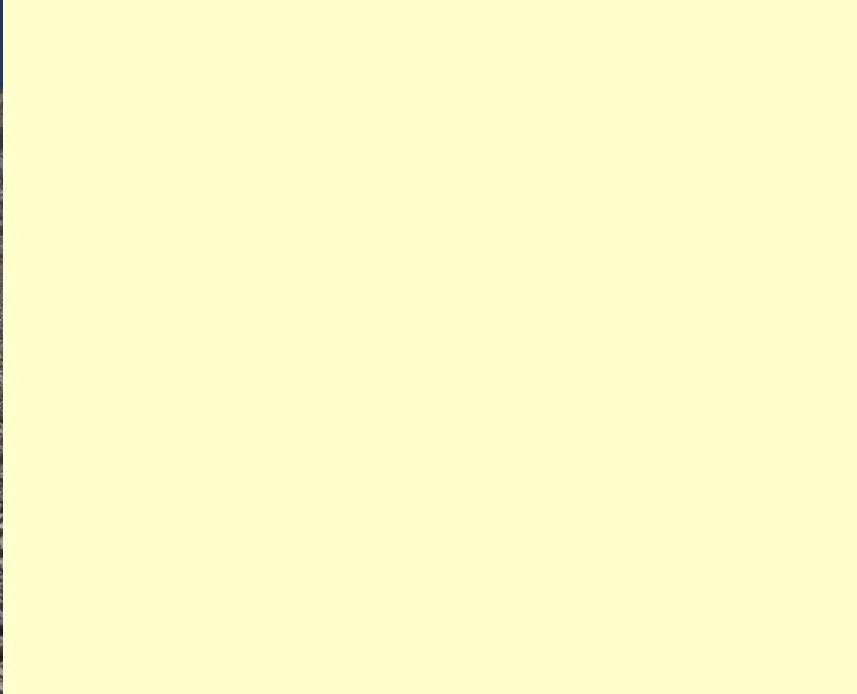
stabil lejtő 45°-os

KAVICS

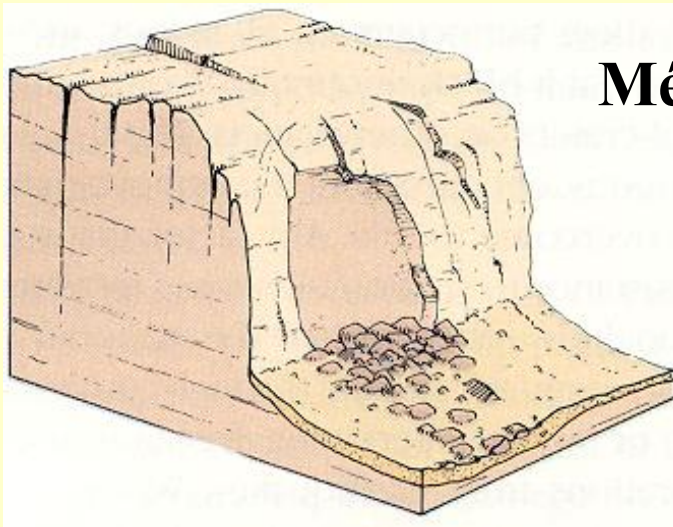

1. OMLÁS

A hirtelen kioldódó, nagy sebességű tömegmozgások során a lefelé mozgó anyag útjának egy részét szabadeséssel teszi meg

**Méretfüggetlen
kőpergés,
kőzet-, föld- és hegyomlás**

Periodicitása:

Szabálytalan: partomlás, sziklaomlás, lavina

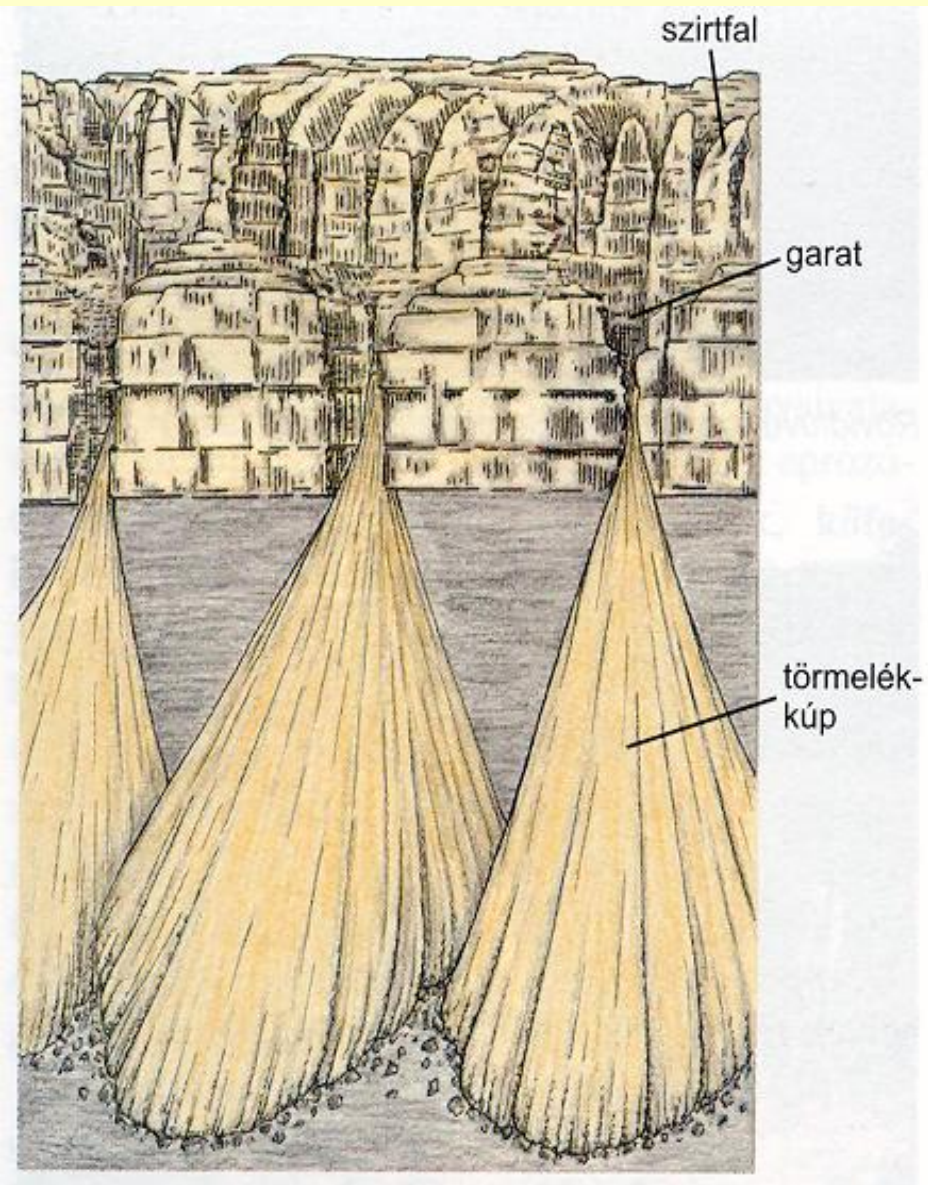
Szabályos: év- és napszakos (pl. pergés)

Epizódikus: különleges okok (pl. földrengés)

Spitzbergák

Törmelékhalom (osztályozott) és garat

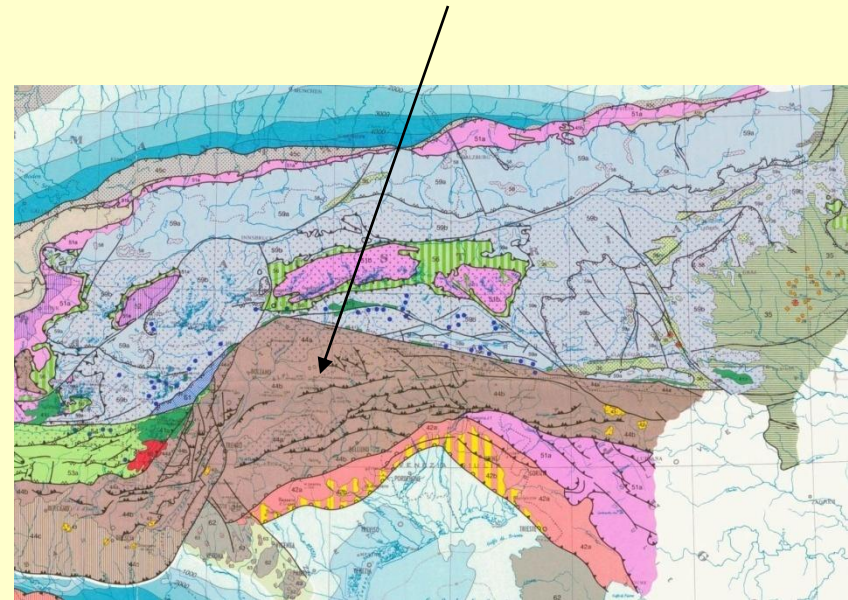

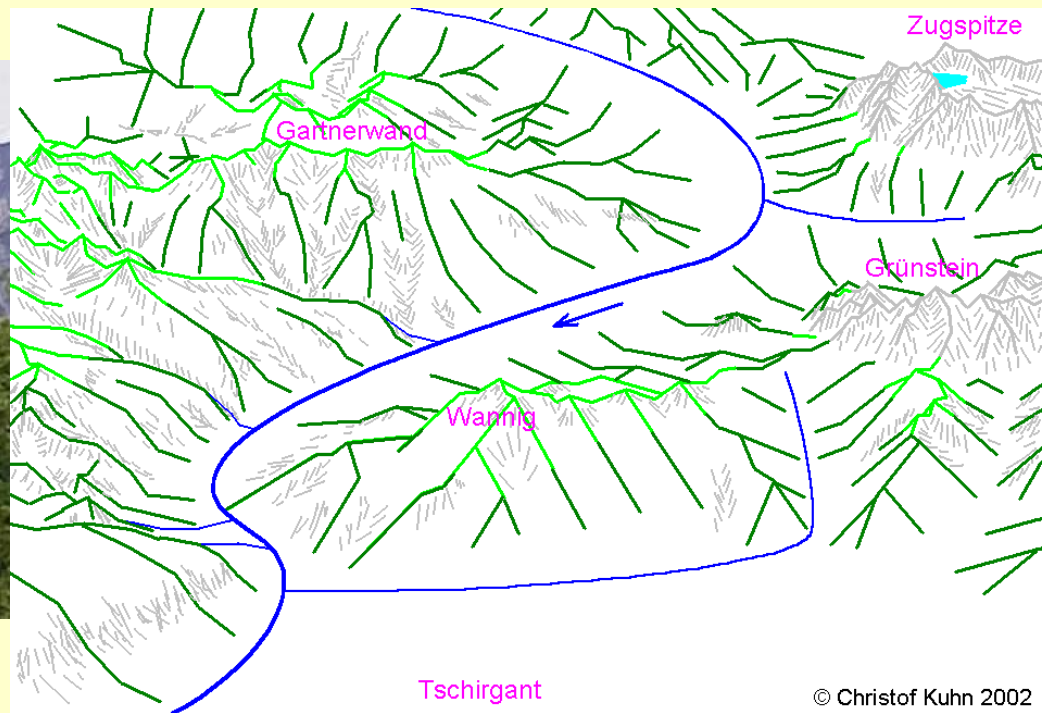

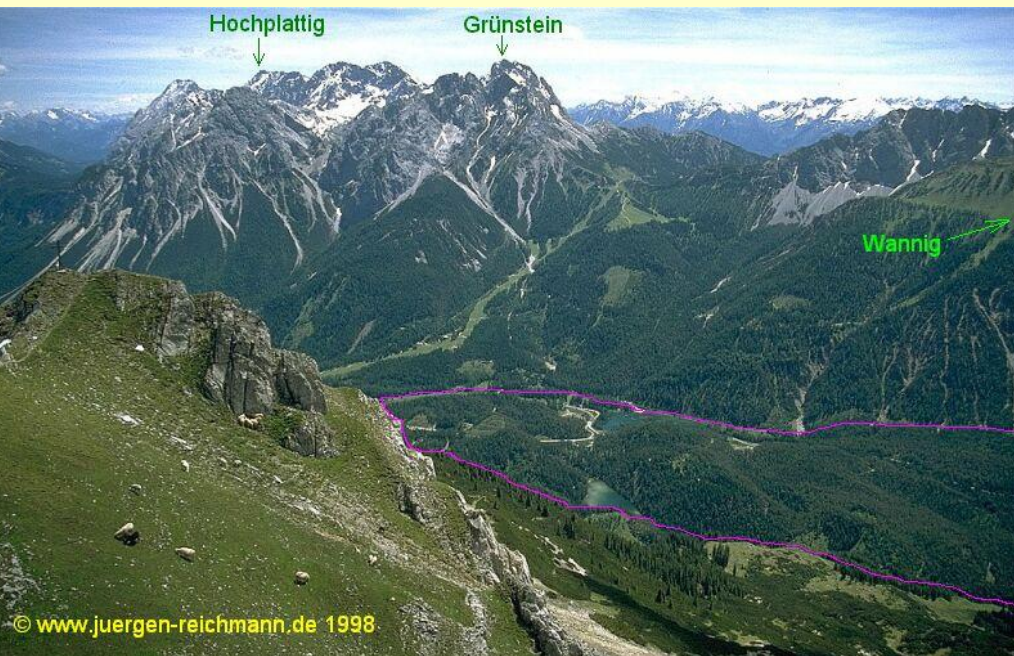
Dolomitok

Drei Zinnen/Tre Cime di Lavaredo

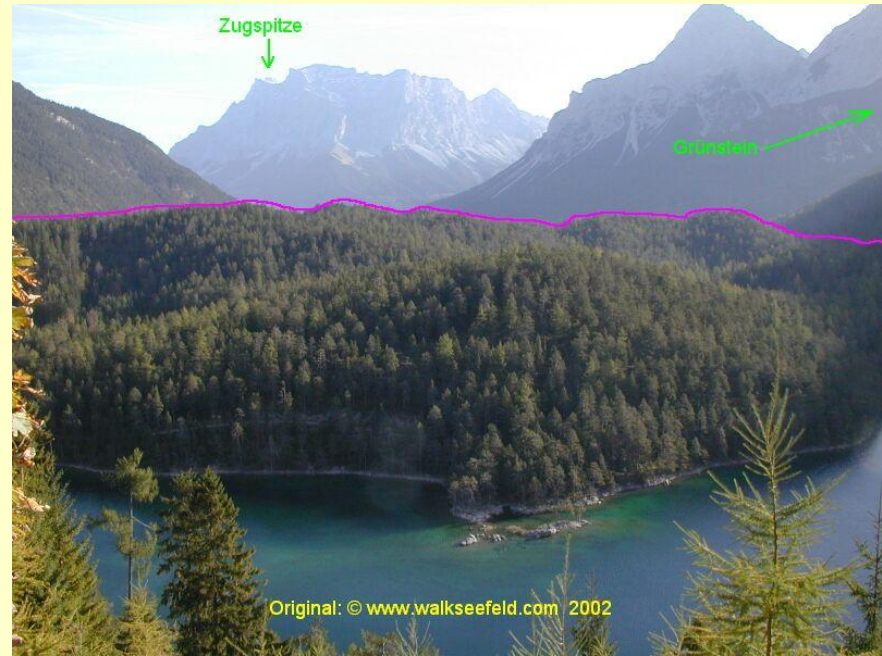

© Christof Kuhn 2002

© www.juergen-reichmann.de 1998

Original: © www.walkseefeld.com 2002

2. CSUSZAMLÁS

Csúszópálya mentén nyíróerők hatására bekövetkező tömegmozgás

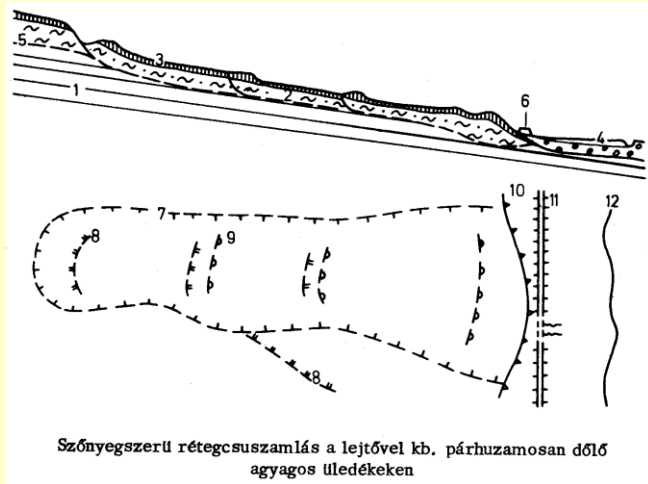
Feltétele:

a lejtő anyagának belsejében előálló képlékeny állapot

Elősegítő tényező:

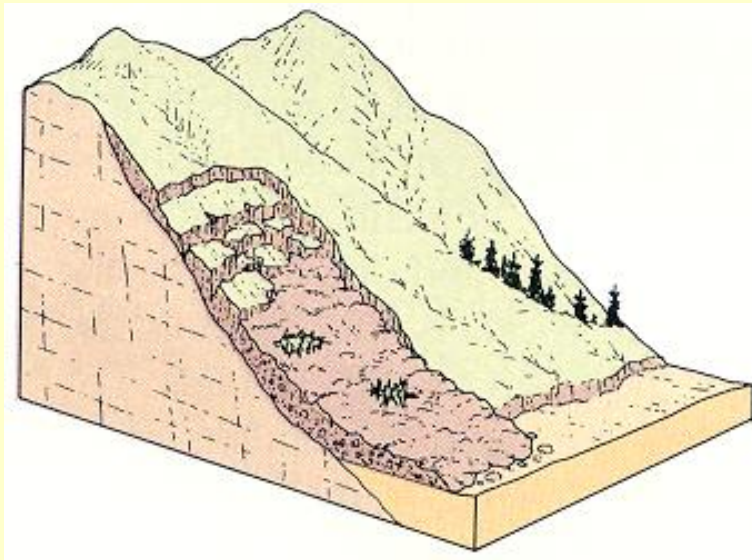
a víztartalom növekedése,
vízfelvételre képlékennyé váló anyag jelenléte,
a lejtő meredekebbé válása (alátámasztás elvesztése),
földrengés, stb.

A csúszópálya: **preformált** Inhomogén kőzet!

rétegcsuszamlás

köpenycsuszamlás

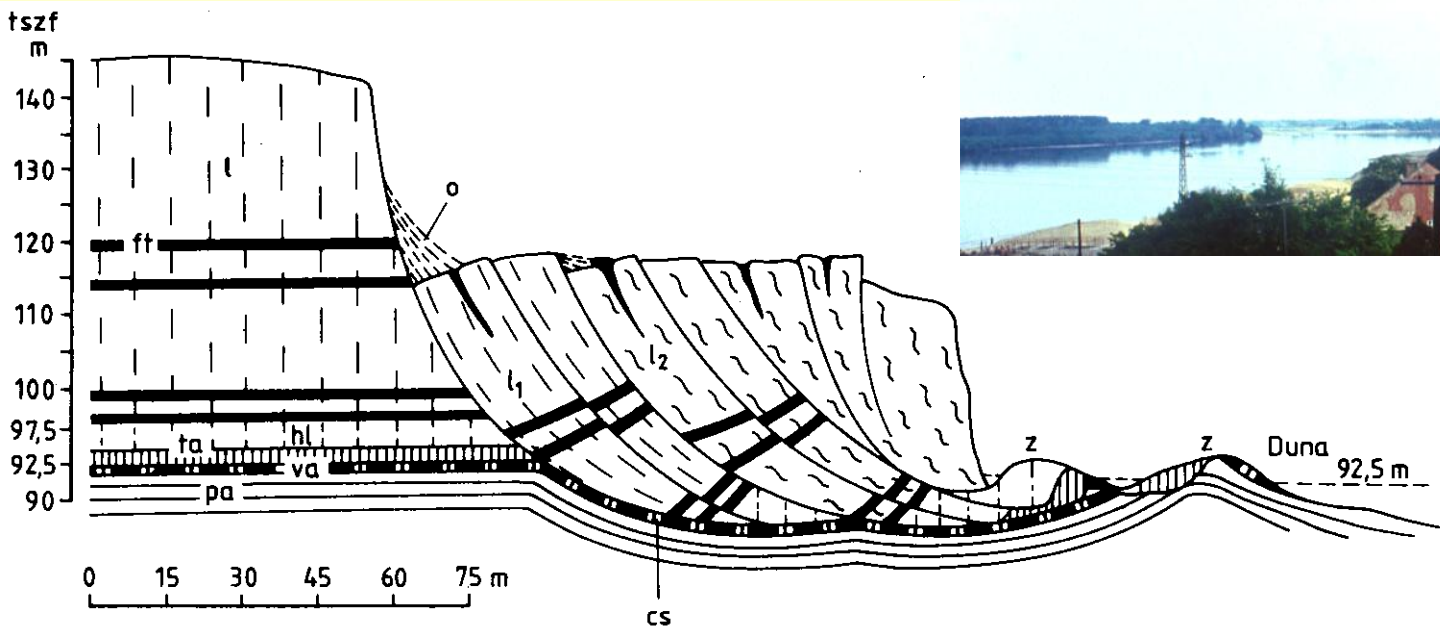

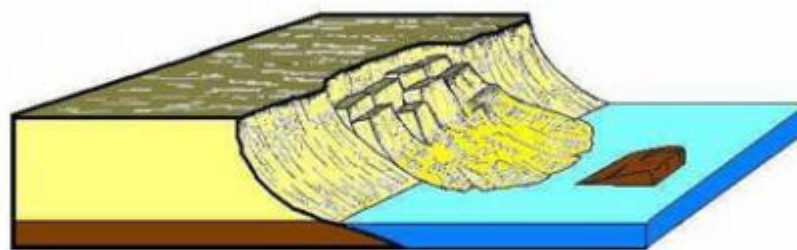
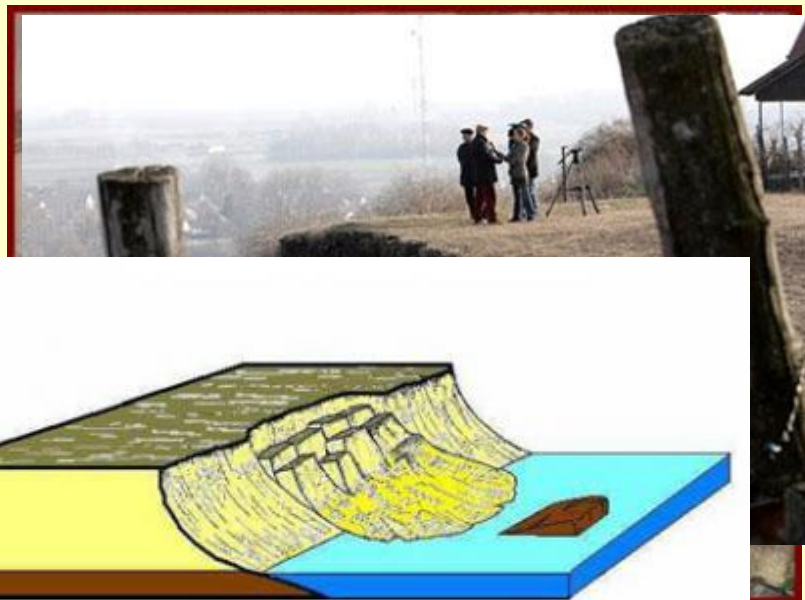
A csúszópálya: **preformált** Inhomogén kőzet!

Szeletes földcsuszamlás

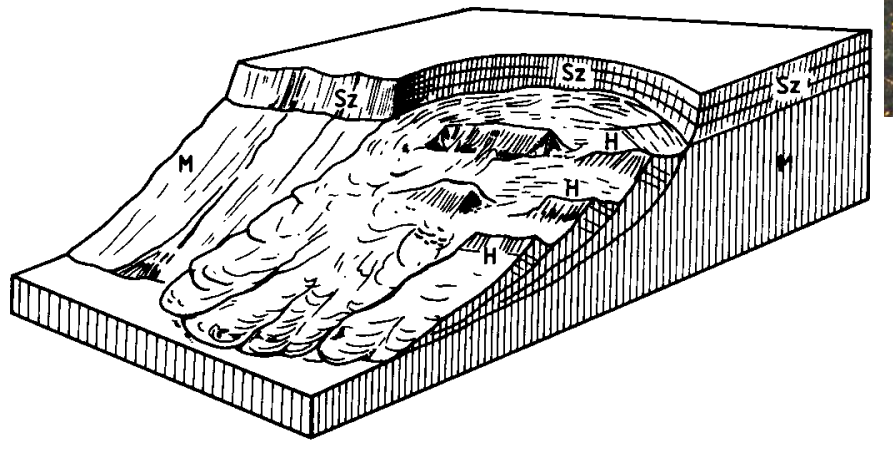
Dunaföldvári csuszamlás (1971)

Szeletes földcsuszamlás: Dunaszekcső, 2007-2008

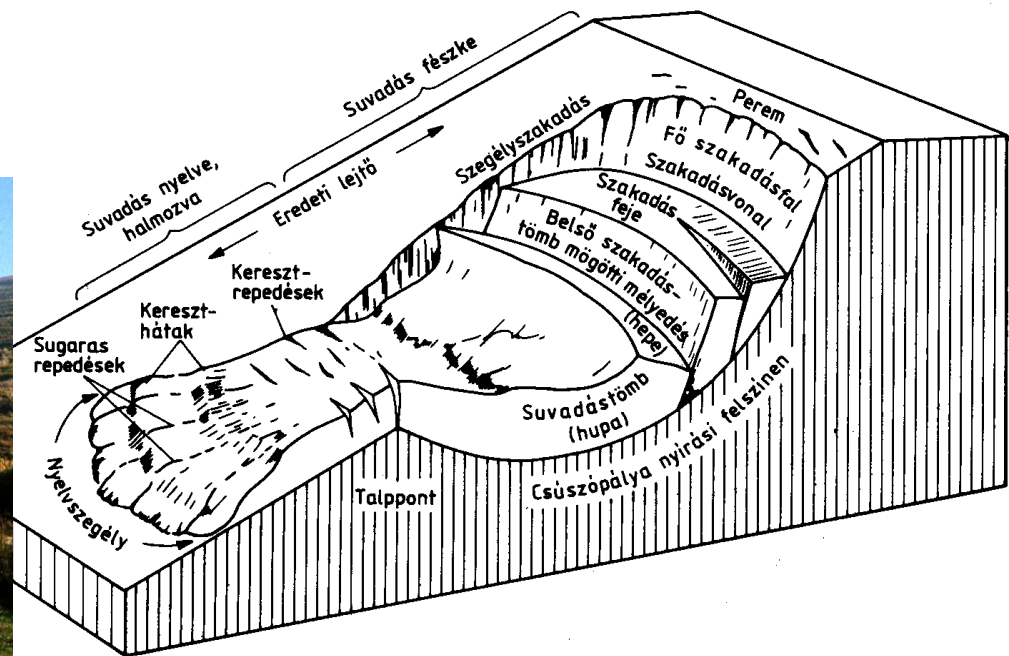

A csúszópálya: **szingenetikus**

Homogén kőzet!

Cholnoky: **suvadás** az erdélyi Mezőségben

Erdélyi Mezőség

hepe-hupa

3. FOLYÁS

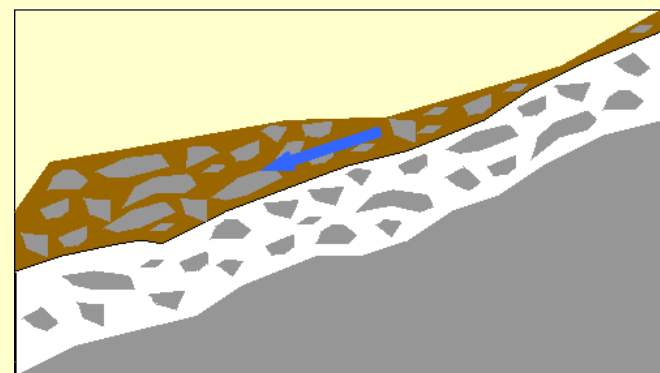
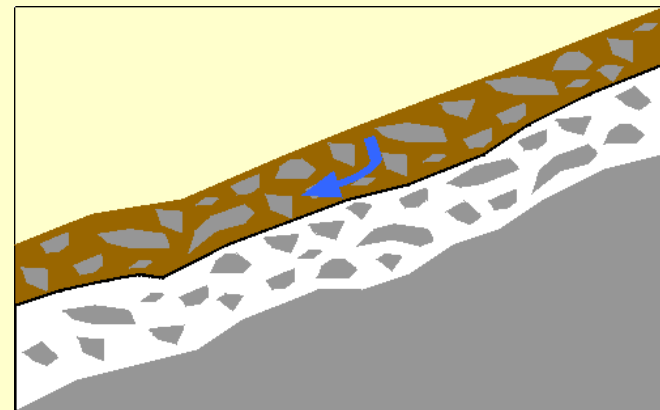
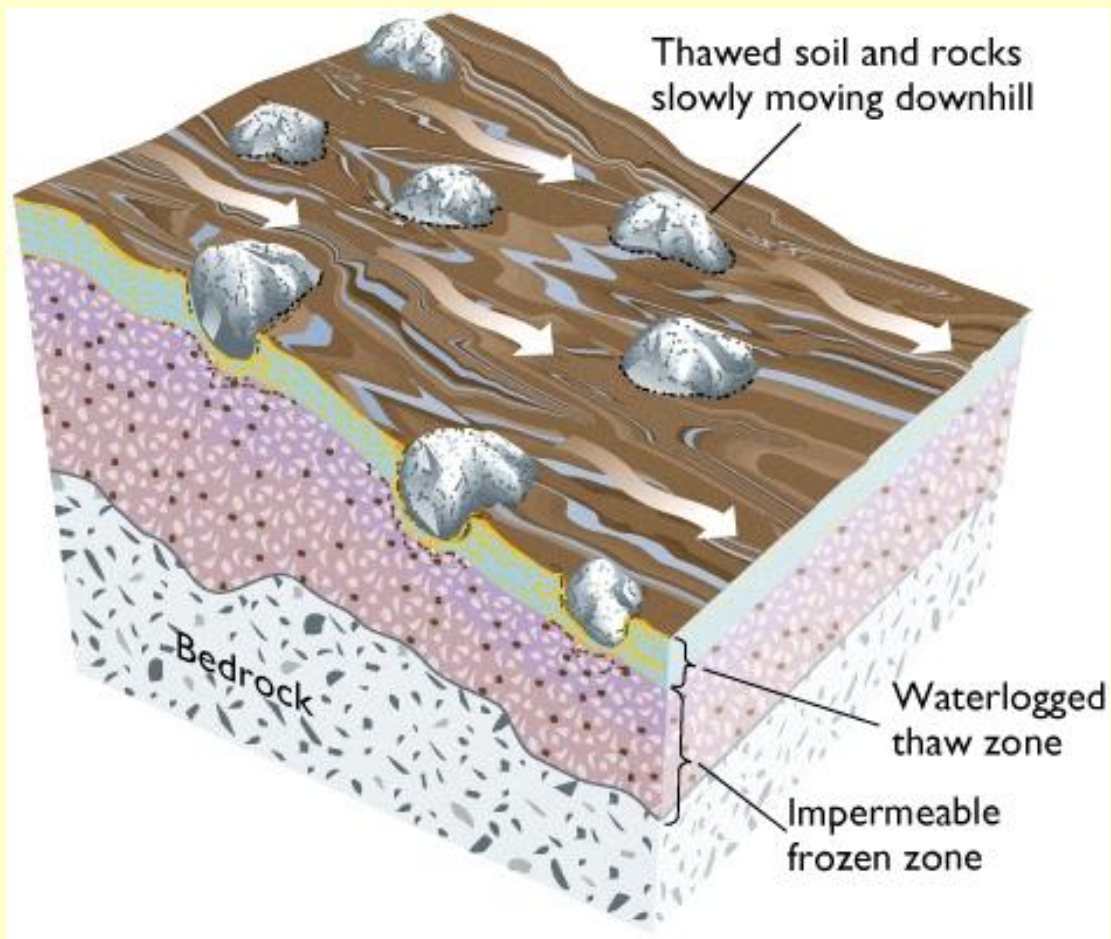
1. Sár- (iszap-) folyás agyagos üledékeken, lamináris vagy turbulens áramlás (cm/s – m/s)

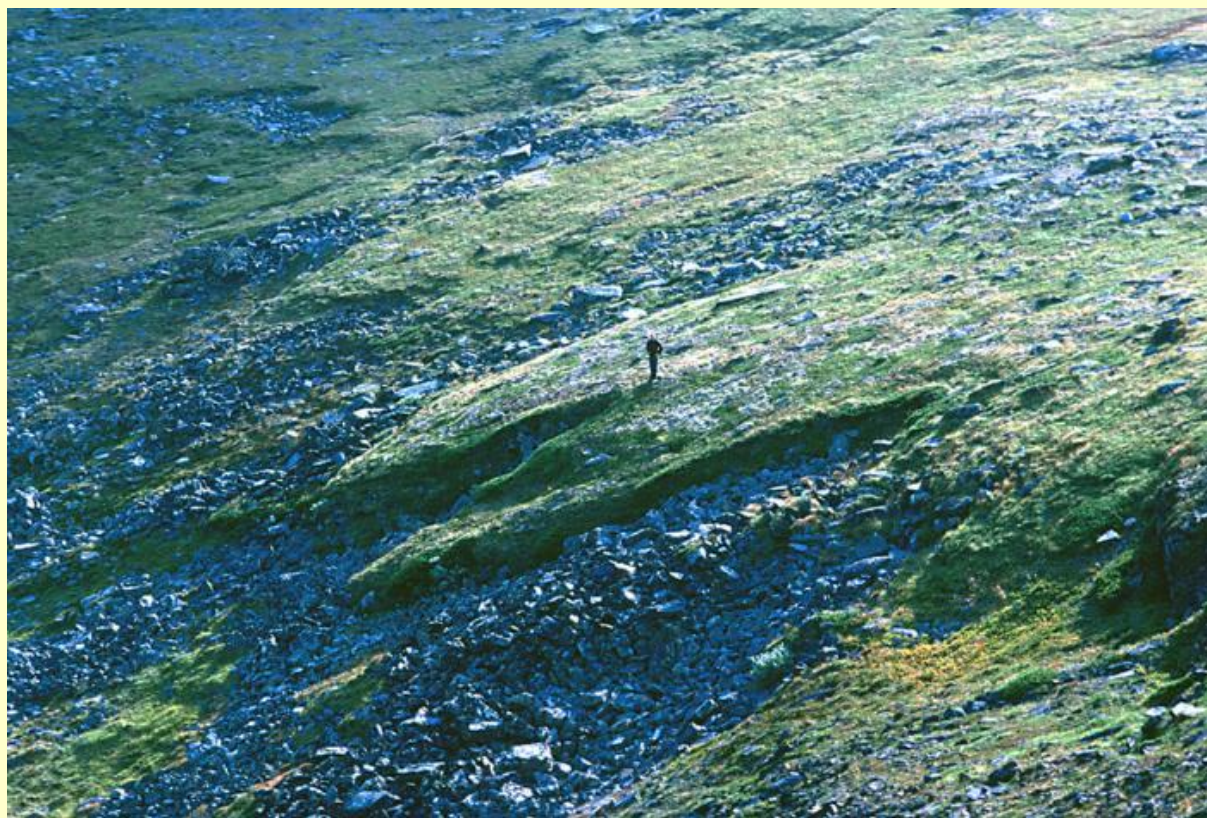
2. Talajfolyás vagy szoliflukció (mérsékelt övben) az előzőnél lassúbb

2. A geliszoliflukció vagy fagyos talajfolyás (periglaciális területeken)

Fagyos talajfolyás (geliszoliflukció)

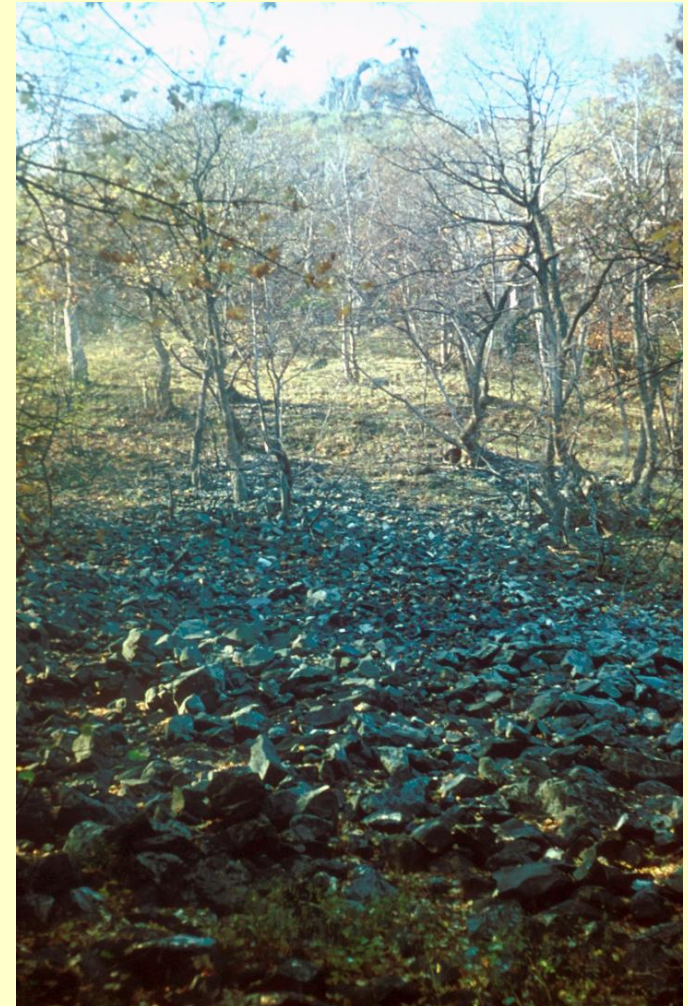

3. Sáros-iszapos kőzettörmelék áramlatok: szeli, mure

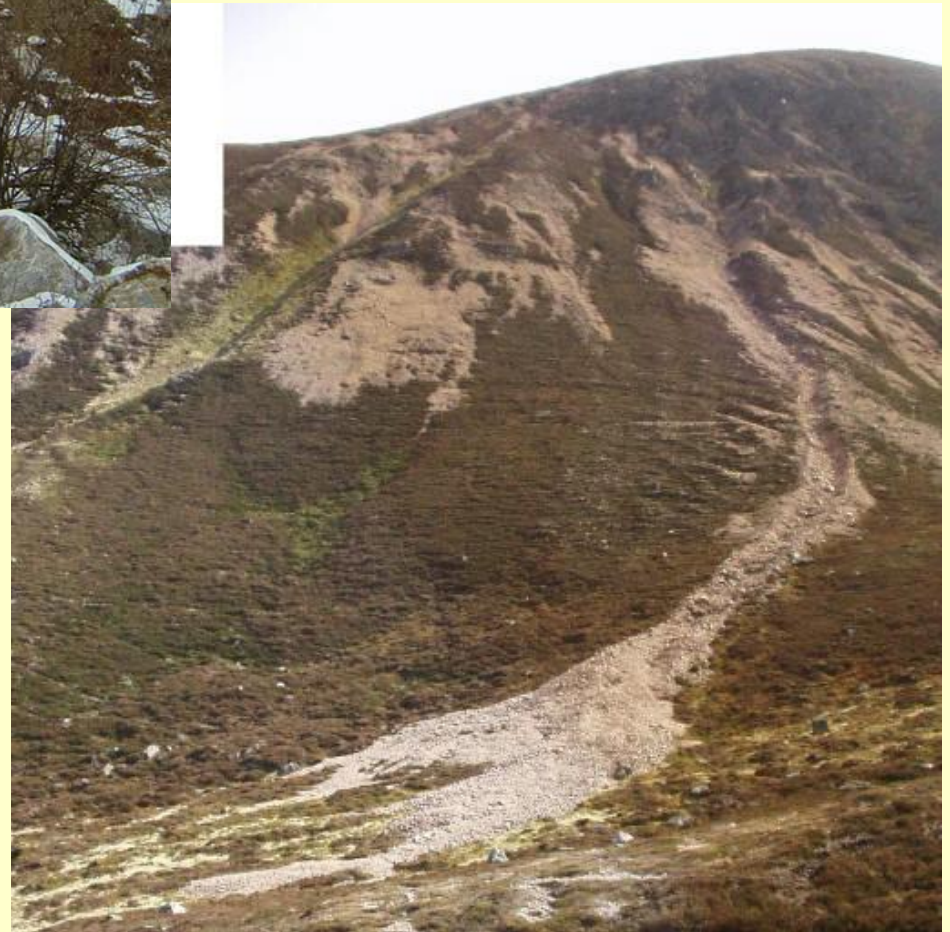
(20-40km/h)

4. Kőfolyás, kőfolyás

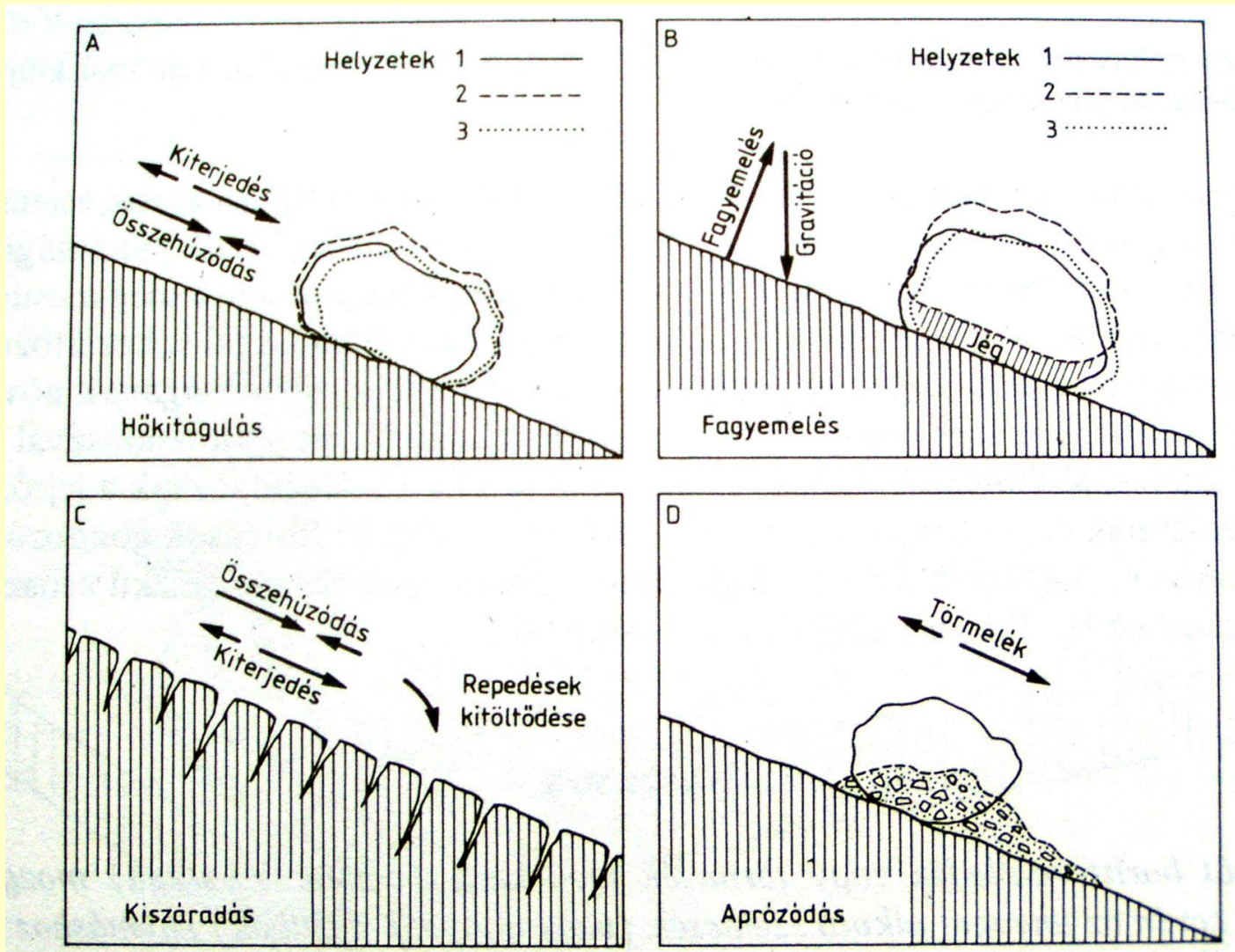
Törmelékfolyás

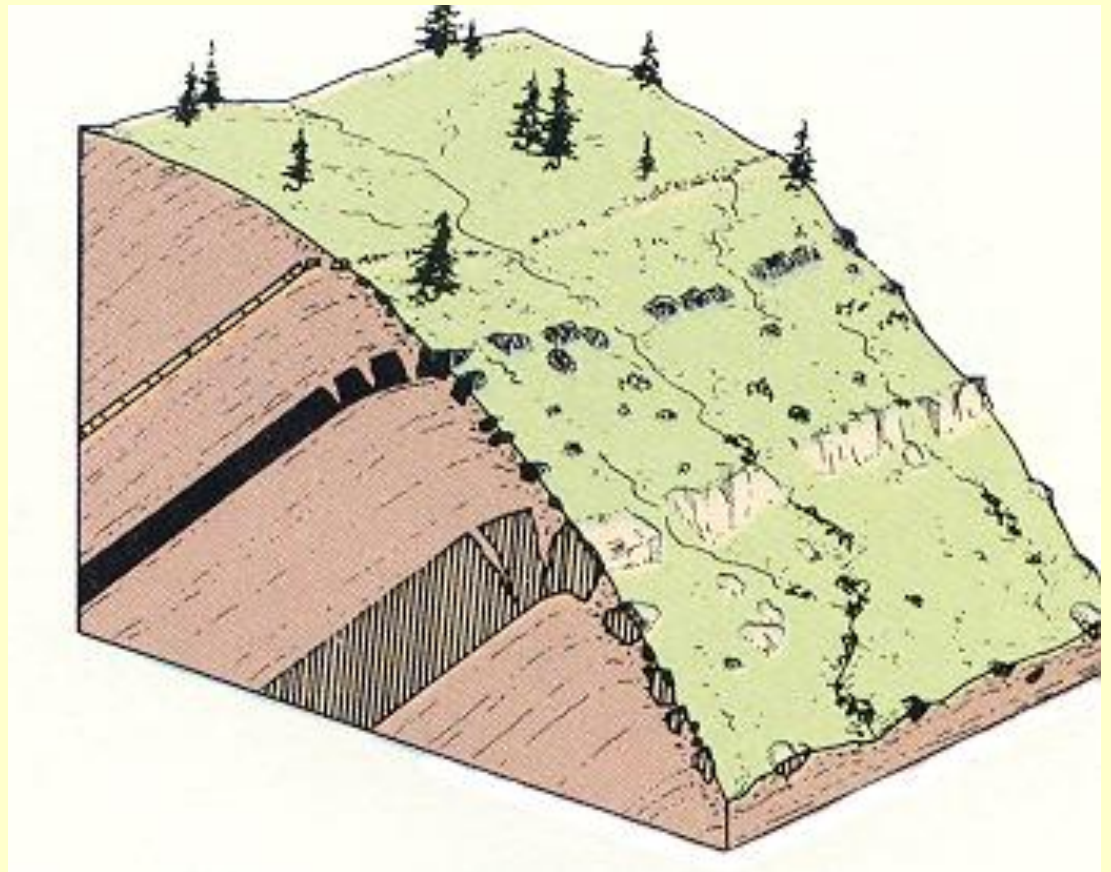
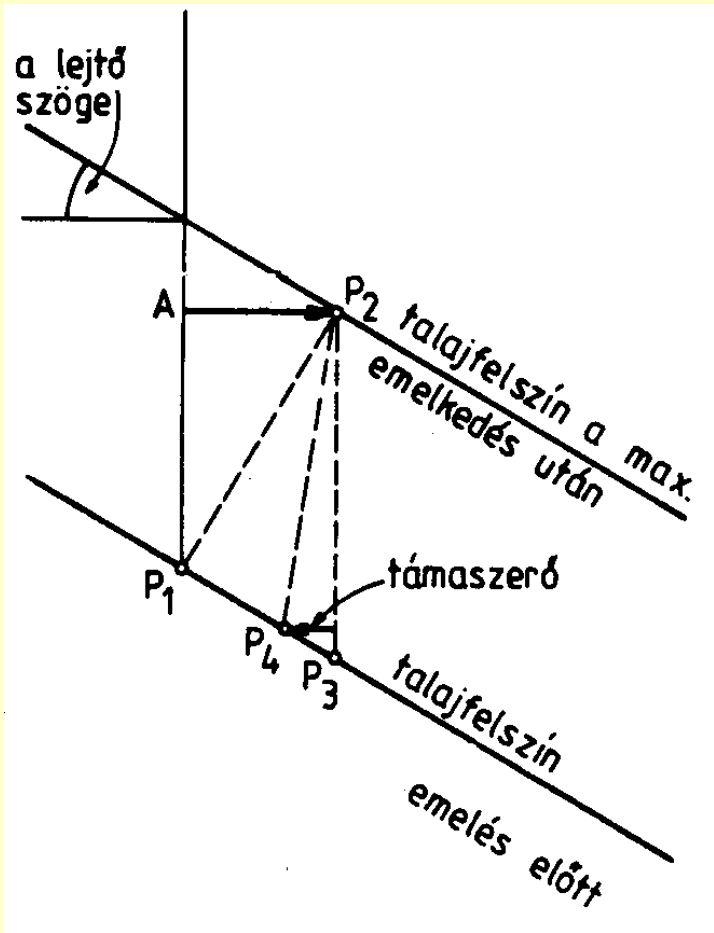

4. KÚSZÁS (CREEP)

A lejtőt borító málladék vagy törmelék nagyon lassú mozgása

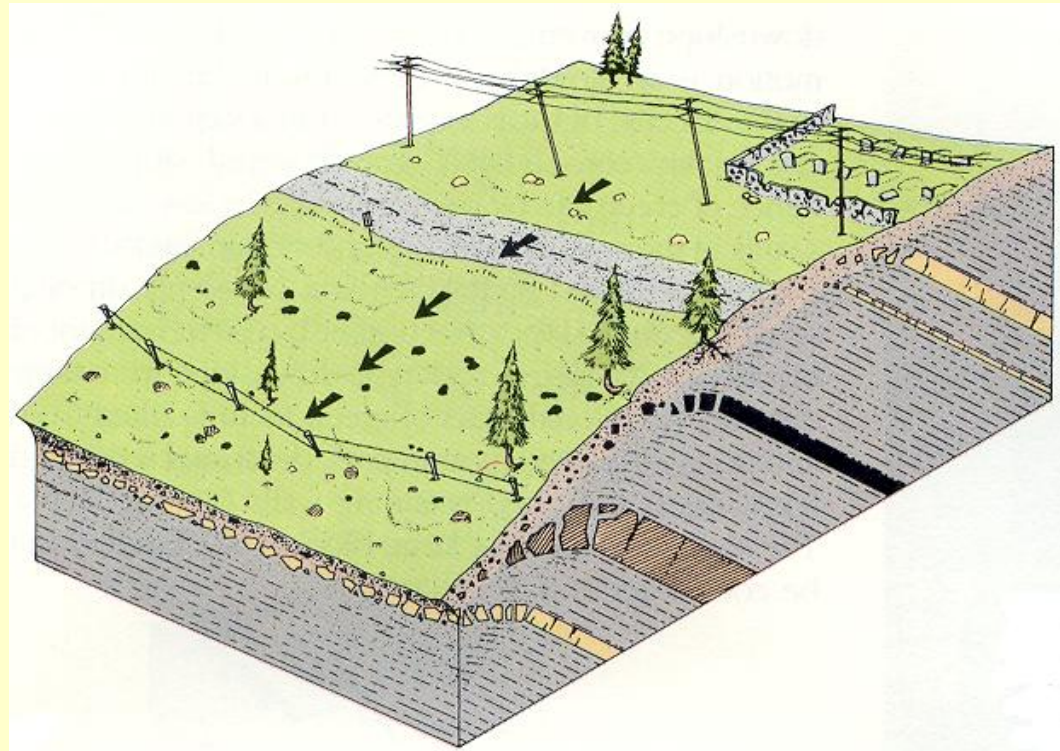
Oka: a lejtő anyagának térfogatváltozása

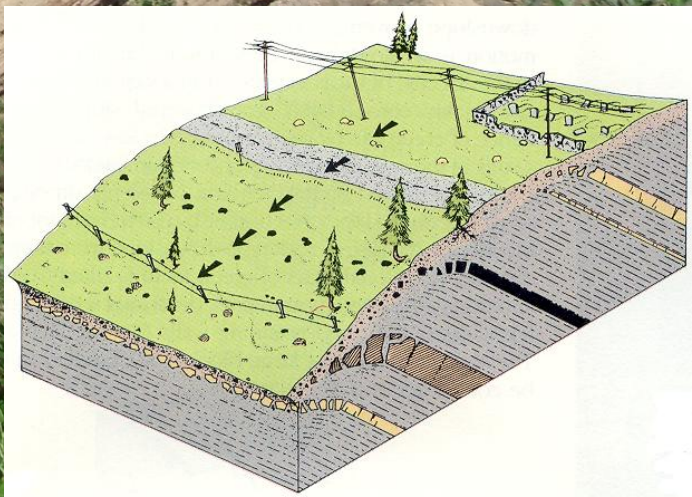
4. KÚSZÁS (CREEP)

Kiváltó mechanizmusok:
hőmérséklet-ingadozás
nedvességváltozás
fagyhatás

Részeg erdő

DERÁZIÓ

Deráziós völgy - nincs vonalas bevágódás nyoma

Típusai:

sekély - mély; meredek - enyhe; rövid - hosszú

fülke - páholy - cirkusz

